

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A szerkesztőség:

Wallner-féle ház, a fő partján, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Felolvasó szerkesztő:

KOLLÁNYI LŐDÖN.

Kiadó és laptulajdonos:

LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: Egy hasábos petsor egyszeri közlésnél 8 f. többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetés lappal együtt egész évre 16 korona — Nyílt-tér: Minden szó 4 fillér.

A kaszinóról.

Évek hosszú sora óta hangzik föl a panasza, hogy kaszinónkat kevesen látogatják és hogy egyébként sem felel meg hivatásának. Keresik, kutatják a baj okát, de nem bírják azt felfedezni. A kaszinó pangásának ténye annál kevésbé érthető meg, mert Tapolcza épen azon kevés vidéki városok közé tartozik, ahol a lakosság számához képest nagy számú intelligens és jómódu polgár lakik és így meg lenne a kellék ahhoz, hogy virágzó kaszinói élet legyen. Azt látjuk mégis, hogy a tapolczai kaszinó alig-alig teng, holott sokkal kisebb és jelentéktelenebb szomszédos városokban élénk kaszinói élet van.

Sokan abban találják a baj okát, hogy Tapolczán a nagy mennyiségű kávéház és korcsmahelyiség miatt nem tud a kaszinó felvirágozni. Ámde ez helytelen felfogás, mert inkább azt mondhatnók, hogy azért élénkek ezen helyiségek, mert a publikum nem talál elég szórakozást, kényelmet és kellemes otthont a kaszinóban. Jut is, marad is elég publikum a kávéházak mellett a kaszinónak is, csak egy-két nehézséget tudjon leküzdeni, mint ahogy akad elég látogatója azon asztaltársaságnak, mely a kaszinó helyiségétől csak néhány lépésnyire levő teremben ütötte fel satráját.

Ahogy én a viszonyokat ismerem, a kaszinó pangásának okát, alakulásának első éveire lehet visszavezetni. Akkoriban a kaszinó néhány úri emberből álló szűk kör szolgálatában állott, kik egymás közt természetesen jól érezték magukat s tán ép emiatt bizonyos exclusiv irányt és szellemet honosítottak meg a kaszinóban. Nem tekintettek arra, hogy rajtuk kívül is élnek és mozognak emberek; nem számoltak azzal a körülménnyel, hogy kis városban, ahol az emberek egymásra vannak utalva, a kaszinó célját csak úgy éri el, ha egyesíteni tudja a társadalom minden rétegét, mely a különböző foglalkozás, vallás és társadalmi állás szerint amúgy is széttagolt. Minthogy pedig a kaszinó fentartása nagyobb költséget nem igényelt, a szűk kör tagjai elélték szépen és elzártan maguk között anélkül, hogy szükségük lett volna arra, miszerint megnyissák a kapukat olyanoknak is, kik bár velük a különböző élethivatás miatt baráti viszonyban nem állottak, de különben minden tekintetben méltó helyet foglalhatnak el közöttük. Bizalmatlanul fogadtak minden új tagot, mint akik a szűk kört lazítják. Volt idő például, hogy iparost és kereskedőt, vagy kisebb állású hivatalnokot, bármily kifogástalan polgár lett legyen különben, — nem vettek föl tagnak.

Mikor aztán később a kaszinónak nagyobb kiadásai lettek, már szívesen láttak „idegen“ elemet is, de csak azért, mert tagsági díjával a terhek viseléséhez hozzájárult, különben pedig jobban szerették, ha a helyiségtől távol marad. Ha pedig valaki mégis ellátogatott a „kör“ tagjai közé, úgy annak volt oka megbánni a belépést, mert oly ridegen fogadták, hogy okosabbnak tartotta máskor távol maradni a kaszinótól. Fokozta a látogatónak kényelmetlen helyzetét még az a körülmény is, hogy a tagok rendelkezésére kezdettől fogva mindig csak egy szoba és mondhatnám egy (olvasó) asztal állott.

Természetes, hogy ily körülmények között a nagy közönség bizonyos ellenszenvvel viseltetett a kaszinó iránt, s nem látott abban mást, mint egy szűkkörű társaság elszigetelt otthonát.

Igaz ugyan, hogy idők multával a helyzet megváltozott, s a szűk kör fölbomlott, — már csak azért is, mert tagjai elkerültek Tapolczáról, — ámde a közönségnek bizalmatlansága nem változott meg a kaszinóval szemben.

Ily véleménynyel szemben aztán hiába való volt a vezetők buzgalma, hogya kaszinót élénkítsék, népesítsék és helyes irányban vezessék.

A kaszinó exclusiv iránya most már a múlté; a szellem egészséges és így most már nincsen egyéb hátra, mint a közönséget balvéleményétől és félre-

T A P O L C Z A

A bűnös imája.

A „Tapolczai Lapok“ eredeti tárczája.

Vétkeztem ellened Mindenható Isten,
Bűnös, vad lelkemnek többé nyugta nincsen,
Minden tettem vádol, — minden bűnöm támad,
Teremtő Istenem, hallgasd meg imámat...

Lehullok a porba, leborulok eléd,
Imára tett kézzel fohászokodom feléd,
S buzgó imádságra nyitom fel a számot...
Teremtő Istenem, hallgasd meg imámat...

Nagy bünt követtem el, rosszat cselekedtem,
Gazdag ember gazdag lányát megszerettem
S a mi neki jólét, — az nekem csak bánat,
Teremtő Istenem, hallgasd meg imámat...

Megtért bűnös leszek, megjavul a lelkem,
Segíts meg óh Isten, tégy gazdaggá engem,
Mert a bűnösségem egyre vádol, támad...
Teremtő Istenem, hallgasd meg imámat...

Hisz nem földi javak csábitanak engem,
Egy szőke kis lányért bűnös az én lelkem,
Ne engedd, hogy érte megöljön a bánat...
Teremtő Istenem, hallgasd meg imámat...

Balla J. Sándor

A badacsonyi kőpad.

Kövess nyájas olvasó a Badacsony bérceire! Nézd a közelben Csobáncz romját, a megfordított tölcséralaku hegyen, Hegyesd várát, odább Tátikat, Sümegyet, Somlyót, és túl a kerek Bakonyon, amint messze kéklék a Ságk teteje.

Látod-e a tihanyi félszigeten a kettős tornyu templomot? Hallod-e, amint Somogy-ország szélén dübörög a vonat? Zakatoló hangját átvezeti a sima tükrű, ezüstös Balaton; bizony nem hallanád, ha a kis magyar tenger haragjában háborogna!

Nézd a kies Szigligetet és a jól művelt szőlőkkel koszorúzott hegyoldalt, a csinos villákat, a takaros pinceszéket!

Beteltél-e látásukkal?

Nézd meg az óriás kőkeresztet, melyet a csodálatos akaraterű püspök állítottatott őrszemül, hogy hivat a Megváltó dicsőítésére emlékeztesse.

Es keresd föl a hatalmas orgonasíp alakú kőoszlopok közelében fekvő szirtpadot!... Ennek a sziklapadnak meg van még most is a bűvös-bájos varázsereje. Ha legény és hajadon egymás mellé kerülnek és elülnek rajta, még azon esztendőben hitestársakká válnak. Még mindig igazán beteljesedett.

***

Tomaji legények, tomaji leányzók vidám nótázással mulattak a hegyen. Tenke Lizának volt a legnagyobb kedve, Dér Pista volt közöttük legbúsabb, legszomorúbb.

— Hallod-e Dér Pista? mi bántja a lelke-

det, mért vagy olyan, mintha tormás fazékba néznél?

— Magad háza előtt söpörj, Tenke Liza! ingyen való az a sok beszéd. Meg hát mit törődöl te én velem? Engem is csuffá akarsz tenni, mint a farsangi kőrödet? No hát tudd meg, hogy nem bánom, hogy nem törődöm én sem te veled. Katona lettem, egy pár hét még, azután elmegyek utatokból, három évig azt se tudjátok felőlem, élek e, halok-e.

— Ide mersz-e ülni velem, Tenke Liza, erre a sziklapadra? Higyjétek el legalább, hogy babonásak vagytok, ha én most berukkolok katonának, nem jöhetek vissza érte, meg nem is érhet a szemrehányás, hogy azért szőlőtallak teged, mert véletlenül az Uristen tetszetős ábrázatot, rózsás kedvet, meg jó módot adott.

— Dér Pista! — mondja Liza — hát te tudnál szeretni engemet?

— Ne azt firtasd! Hiszen nem adtál okot, hogy haragudjam, csak be akarnám bizonyítani, hogy szó-szellő, babonás hiedelem, amit ti erről a padról meséltek. Ülhetünk mi egymás mellé, nem leszünk ez évben hitestársak, — sem ez évben, sem soha sem.

— Hátha én várok rád három esztendeig?

— Ej, ej, a várt lány előbb is várat nyerne. A szemre szép, vagyonos Tenke Liza, a szegény Dér Pistára, . . . ej, ej, hát azt hiszed, nem tudom, hogy olyanok vagyunk, mint a templom egere? Nem emeltem volna én föl a szememet, — nem futnék oly szekér után, mely föl se venne, hiszen a mi szőlőnk kipusztult, egyebem sincs két kezemnél.

— Hanem az munkabíró, meg tisztességes.

értésétől eltéríteni. Annak pedig sokféle módja van. Tessék a kaszinó kebelében egy állandó vigalmi bizottságot szervezni, mely az elnökkel vállvetve thea-estélyeket rendezzen, ahol a különböző élethivatású egyéneknek és azok családjainak megadtnék a mód az érintkezésre, kölcsönös megismerésre, melyhez különben künn az életben alkalom nem nyílik. A vigalmi bizottság tagjai majd gondoskodni fognak arról, hogy a közönséget összegyűjtsék s hogy azok jól is érezzék magukat.

Ha a közönség egy pár estélyen jól érzi magát, úgy a kaszinó lassankint a helyi intelligencia találkozó helyévé fog válni.

A kaszinó benépesítését pedig a mostani viszonyok között csak kényelmes helyiséggel lehet elérni. Gondoskodjunk a vezetőség kényelmes helyiségről, a hol az olvasót a billardozó és kártyázó, vagy mindannyit a társaiogni kívánó — ne zavarhassa.

Meg vagyok győződve, hogy több helyiség mellett a publikum is jobban látogatja a kaszinót, mert nem lesznek kényszerítve mindnyájan egy asztal köré csoportosulni.

Majd szívesen járnak azután a kaszinóba is, a tagok száma is szaporodni fog, mi viszont jó anyagi helyzetet fog előidézni s a kaszinó hivatásának egyébként is meg fog felelni. Ugy legyen!

Juratus.

Engelbrecht Károly †
1860—1903.

Vidékünk lakossága bizonyára helyesebben fogja, ha mi, — a Balatonvidék középpontján megjelgnő — lapunkban hosszabban írunk a korán elhunyt, daltól alakkal, ideális férfiu szépséggel megáldott, negylelki tulaj-

Tudom én, Pista, mikor kemény télen is forgattál a hegyen, zivataros szél csapkodta arcodat, mikor én a meleg kandalló mellett kényeskedtem, tudom én, hogy mikor vége van a munkának, neked nem kell a gebula gyomorerősítőnek, te akkor sem mégy el ital-kaért, hanem kosarat kötsz, meg az ujságot is megolvassod. Hát ki rakta el a szőlőtöket, nem magad? Ki szerezte, meg vágta a karó-ját, — meg a mi szőlőnk nem pusztulhat-e el? Dér Pista, kettőnk közt te lehetsz a büszkébb. Vétkezném, ha szólnék is ellened. Ne is ülünk egymás mellé a padra, mert hátha én nem tetszem neked.

— Ne légy oly félős, Liza! Kerülj csak idebb! Ugy. No most legények, daloljuk el, hogy „októbernek elsején be kell rukkolni!”

Vége volt a dálnak! . . . Egymás mellett ültek, szerepet cseréltek: Dér Pista volt vídám, Liza meg szomorú.

— Min busulsz, Liza? Csak nem hiszed a sziklapad babonáját?

Rákövetkező vasárnap Tenkéék kimentek a szőlőbe. Fának susogását, lombnak rezdülését figyelemmel kísérte a leány, sejtette e, hogy Dér Pistát is arra viszi útja?

Arra is járt Dér Pista, de nem egyedül: vele volt a szolgabírósi irnok, meg a kanizsai gyalogezred egyik őrmestere.

— No Pista, — kiált a leány az érkezők elé, — ez a katonabácsi lesz a kapitányod?

— Nem kapitánya, csak őrmestere, mondja az irnok.

— Hát forduljanak beljebb, egy pohár borra, kettőre, szívesen kínáljuk.

donságokkal fervuházott, valódi gavallér s az egész országban, sőt annak határain túl ismert Engelbrecht Károlyról, a szőlőművelés nagy szakemberéről.

Hiszen ő a Balatonvidékét tekintette otthonának. Szíve, lelke mindig ide vonzotta, ahova gyermekkori emlékek kötötték.

Sokszor mondta: milyen sokat lehetne tenni a balatonvidéki nép jóléte érdekében.

Azt is gyakran említette: amint kötelességét hazája iránt oly eredménnyel teljesítheti, mint azt ő akarja, azonnal nyugalomba vonul, s a Balatonparton fog magának és családjának nyugalmas otthonot szerezni.

Ezt az örömet azonban a kegyetlen sors megtagadta tőle.

Mikor Érdiőszegen, Biharmegyében, tanárkodásának 3. évét töltötte, s az ott tartott felsőbb szőlőszeti tanfolyam egyik balatonvidéki hallgatóját, mikor nála, mint igazgató helyettesnél először jelentkezett, össze ölelte és csókolta ezen szavakkal: „Csakhogy már egyszer balatonvidéki embert is látok.” S ettől fogva a két balatonvidékit a legőszintébb önzetlen barátság köteleke fűzte össze.

Munkássága, ügybuzalma, s tehetsége folytán gyors léptekkel haladt előre pályáján s hamarosan eljutott oly magasra, a milyen magasra ezen szak embere még nem jutott el.

Balatonvidékét nagy előszeretettel és gyakran meglátogatta. Látogatásai alkalmával ismerkedett meg Balatonvidék egyik ősnemes családjának szép és kedves leányával, sárvári Ságváry Ilonával, aki mint szerető neje boldoggá tette családi tűzhelyét.

S most itt hagyta őt is, három kedves kis gyermekkel.

De ő nem hitte, hogy ily korán kell itt hagynia őket, mert rettenetesen fájdalmas betegségben is azt mondta környezetének, hogy neki még nem szabad meghalnia, mert még sok dolga van. Halála előtt néhány nappal, mikor már morphiúmmal csillapították fájdalmát, azt izente nagylelkű főnökének, hogy ne haragudják, még ebben a hónapban nem mehet a hivatalba, hanem a jövő hónapba már elmegy.

A munka szeretete és a kötelességérzet, még akkor is nagyobb volt benne, mint sok száz egészséges emberben.

Szakját, a szőlőművelést a rajongásig szerette. Miként mestere, boldogult Gábor József, úgy ő is, a földművelés művészetének tartotta a szőlőművelést.

Annak termése a bor, fölvillanyozta kedélyét, eloszlatta bánatát; de néha mintha ősmagyar ivadék lett volna, sirva vigadott, különösen, ha a bor mellett a cigány is

— Azt elhiszszük, hogy szívesen kínál, de szívesen is kell azt adni.

— Hiszen jó lélekkel is adjuk, kiált a lány atyja, csak a lányom olyan figurás természetű. Csak nem mennek el a hajlékom előtt, hogy meg ne tisztelném őket! No Pista fiam, gyere be!

— Ejnye hugom, kérde az őrmester, hát ez a legény a maga édes testvére?

— Annál is több, feleli a lány, ő lesz az én uram!

Dér Pista elpirult s zavarodva mondta: Ha az Isten is úgy akarná! . . .

Sok tisztesség rejlik egy pohár borban. A 48-ik gyalogezred őrmestere szemiekörutja alkalmával nem is sejtette, hogy a Badacsony ormára tervezett kirándulását a pinczeszer zavarja meg. Jól esett neki az egyszerű nép közt a magyaros vendéglátás és mikor elbeszéltek neki a kópád erejét, egy gondolat villant meg agyában; e gondolat fölkelte a rideg katonai szívében a hála érzetét és minthogy irodabeli volt, valamely uton a Dér Pistát a tartalékba osztotta, úgy, hogy a mi legényünk csak két hónapig szolgált.

Tenke Liza még azon évben Dér Pista hitestársa lón és ma már az ura is vallja a kópád varázserejét. Csakhogy — szokta megjegyezni, — csak azoknál hat, akik egymást szeretik!

Vaszonai Izidor.

csendesesen és lassan húzta a szomorú magyar nótákat.

Ilyenkor gondolatokba merülve azt szokta mondani: „Jaj de szép”. Ahol megjelent imponáló alakjával, áldott jó szívével és kedves modorával mindenütt megkedvelték.

Németországi nemes lovagi családból 1860. évben Bábólnán született. Születése után hamarosan édes atyját a keszthelyi gazdasági tanintézetbe neveztek ki tanárnak, ahol az akkori 4 gimnáziumi osztályt végezve, Nagykanizsán folytatta tanulmányait.

Onnan ismét visszament Keszthelyre a gazdasági tanintézetbe, a hol 1879. évben végzett. Egy évig gróf Festetics urodalmában gyakornok volt s 1880-ban az érdiőszegi vinczellér iskolához segéd tanárnak neveztek ki.

1883-ban az újonnan felállított pozsonyi vinczellér iskola igazgatójává neveztek ki, a hol az újabbakori szőlőművelés uttörését megkezdte.

Pozsonyból 1886. év elején a földművelési miniszteriumba, boldogult Miklós Gyula borászati kormánybiztos mellé hívták be, a kinek helyetteseként is működött.

1893-ban szőlőszeti és borászati főfelügyelővé neveztek ki s a földművelésügyi miniszterium borászati osztályába volt beosztva, országszerte irányította a szőlők fentartását és rekonstrukcióját.

1890-ben nagyobb és önállóbb hatáskörrel a szőlőszeti és borászati ügyek ellátására a miniszteriumban külön osztályt létesítettek és ennek vezetésével őt bízták meg.

Ismereteit Francia- és Németországban tett utazásai alkalmával gazdagította.

Pozsonyban a „Szőlőművesek Lapját,” Budapestben a „Borászati Lapokat,” később a „Szőlő- és Borgazdasági Lapokat” szerkesztette.

„Utmutatás a szőlőművelésre” című népszerű munka szerkesztésére kiküldött bizottság vezetőjévé őt nevezte ki a ministerium.

A millenáris kiállítás szőlőszeti csoportjának rendezéséért a „Ferencz József” rend lovagkeresztjét kapta.

1899. évben Szegeden rendezett országos mezőgazdasági kiállításon, mint a szőlőszeti és borászati csoport elnöke diszoklevelet kapott.

Az 1900. évi párisi világkiállításon a magyar szőlőszeti kiállítás csoport biztosa volt, amely csoport az összes nemzetek ez irányu kiállításai közt a második helyen a „Grand Prix” arany érmet kapta.

Ezért ő felsége legmagasabb elismerésben részesítette, a Francia kormány pedig „Pour merite Agrikole” tiszti keresztjével és végül 1901. évben ő felsége a szőlőszeti és borászati terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi czímmel tüntette ki.

Mindezen kitüntetések látható jelvényeit piros bársony vánkoston, e hó 18-án Budapestben, ha'lovas gyászkocsi előtt vitték ki a kerepesi temetőbe, követve a mélyen sujtott családtól, rokonoktól és a földművelésügyi minister képviselőjében Nemeskéri Kiss Pál államtitkár és Dobokay Lajos ministeri tanácsos vezetése alatt kivonult tisztviselő társaitól, nagyszámu barátaitól és ismerőseitől.

Nyugodjék békében, legyen áldott emléke és váljék valóvá az ő akarata a magyar szőlőművelők megalégedése és boldogulása!

A művelt társadalom egy feladata.

II. közlemény.

A nép felnőtt részének tovább nevelése, oktatása: nemzeti érdek.

Azt már kifejtettük, hol talál megfelelő működési tért az, ki nemes buzgalomból a nép szellemi és anyagi működésének előmozdításán kész fáradozni. Most arra a kérdésre óhajtunk megfelelni, hol kezdjük a munkát és milyen eszközök felhasználásával, hogyan szolgálhatjuk azt, hogy kellő eredményt legyünk képesek felmutatni.

A járás több községében találunk szervezett olvasó-köröket, melyek feladatukat megfelelően, kifogástalanul teljesítik. Amde itt csak felnőtt meglelt férfiakat látunk, kik figyelmesen hallgatják a talán épen valami gazdasági tárgyról tartott előadást; vagy komolyan

olvassák a hírlapokat; avagy egymás közt ügyes-bajos dolgaikról beszélgetnek. Ezek nem érdeklik a fiatalságot. Nem foglalkoztatják képzeletét, nem kötik le figyelmét. Amíg az idősebbek a körben csendesen üldögélnek, addig az iskolából alig kikerült suhancok, fiatal legények az utcákon csoportosulnak és a legtöbbször épen nem épületes diskurzusokat folytatva, hancúzozva úzik kedvtelésüket.

Az alapra, a fundamentumra ne rakjuk fel mindjárt a tetőt. Az iskola által szolgáltatott alapra építsük fel az ifjúsági egyesületet és ezt tetőzzük be a korosabb férfiak számára szervezett olvasó-körrel.

Mai rendszerünk mellett az ifjúság a 15. életéve betöltéséig az iskola kötelékébe tartozik. „Az ifjúság tehát éppen abban a korban lép ki a népiskolából az életbe, a midőn a legfogékonyabb a jóra és rosszra egyaránt; az utóbbi hatások pedig sokkal gyakoribbak és csábítóbbak, semhogy azoknak az ifju tartósan ellenálni képes volna. Bekövetkezik számtalan esetben az erkölcsi lazulás a maga veszes következményeivel.“

Ez állapot bekövetkezését van hivatva megakadályozni az ifjúsági egyesület, mely egyuttal átmenetül szolgál a felnőttek részére alapított olvasó-körökhöz.

Az ilyen egyesületeknek célszerű, hasznos, sőt mondhatnánk — föltétlenül szükséges voltát — elismeri-e maga közoktatásügyi miniszterünk is, midőn 1902. év tavaszán az állami iskolákkal kapcsolatban felállítandó ifjúsági egyesületek alakításáról szóló ismeretes körrendeletét kiadta.

Az első az, hogy komolyan akarjuk-e az egyesület megalakítását. Ha azt célul tűzi kimagának néhány lelkes férfi, talál utat-módot arra, hogy a művelt, hazafias társadalom erkölcsi, szellemi és anyagi támogatását a nemes cél érdekében megnyerje. Ha ez biztosítva van, össze kell állítani az alapszabálytervezetet, melyet meg lehet csinálni a miniszterium által kiadott alapszabály terv. mintájára. Tájékoztatóul közöljük ennek főbb pontjait.

Az egyesület célja: a tanköteles kort meghaladott ifjúságnál a hazafias érületnek, a vallás-erkölcsös életnek ápolása; a hasznos ismereteknek terjesztése; az ifjúságnak illem- és tisztességre való szoktatása.

E végből felolvasásokat, előadásokat rendez; ifjúsági könyvtárt szervez; nemesen szórakoztató mulatságot rendez, daloskört alapít. Az ifjúsági egyesület működési köréből minden felekezeti, avagy politikai kérdés kizárandó.

Az egyesületnek vannak rendes, pártoló és alapító tagjai.

a) Rendes tag lehet minden 15-ik életévét betöltött, irni és olvasni tudó tisztességes ifju, aki belépési szándékát az egyesület elnökénél bejelenti s az egyesület szabályainak megtartására magát kötelezi. Rendes tag marad az illető 21-ik életévének betöltéséig.

b) Pártoló tag lehet minden tisztességes egyén, ki az egyesület javára 3 éven át évi két korona fizetésére magát kötelezi.

c) Alapító tag lehet azon magyar honpolgár, ki az egyesület javára egyszer s mindenkorra 20 koronát fizet.

A jövedelem az alapító tagok díjainak kamataival egyutt a folyó kiadásokra fordítandó.

Az egyesület köréből mindennemű szerencsejáték, valamint a szesz italok élvezése kizárandó.

Az egyesület ügyeit az egyleti atyákkal egyetemben a rendes tagok közül választott választmány intézi.

Ag egyleti atyák mindenkor csakis az alapító és pártoló tagok közül választhatók; ők ügyelnek fel a rendre, tisztességre, de sem vezető, sem működő szerepet nem visznek. Az elnököt a rendes tagok sorából egy évre választják s tiszte az, hogy a tagok tisztességes és erkölcsös magukviselésére felügyeljen az ellen vétőket megintse, esetleg a választmányának bejelentsse.

Az egyesületnek a feje, a lelke az igazgató. Ő vezeti az egyesület belső életét, ő irányítja az egyesület munkásságát stb.

Egy kisebb községben csak néhány uri embet lakik, a pap, tanító, jegyző, egy-két földbirtokos stb. Beszélgetés közben elhatározzák, hogy községünkben megalakítják az

ifjúsági egyesületet. A melyikök legalkalmasabb arra, azt kiszemelik igazgatónak, a többi pedig belép mint pártoló, vagy alapító tag. A módosabb gazdákkal megismertetik az egyesület célját, feladatát; rábírik őket hogy lépjenek be mint pártoló tagok; néhányat közülök kijelölnek az egyesületi atya tiszttségére. Egyutt kidolgozzák a helyi viszonyokra alkalmazott alapszabály tervezetet. A hol több vallásfelekezet van, ott egyetértőleg határoznak e dolgok felett s valami alkalmas helyet szemelnek ki az egyesület céljaira. Ha elegendő pártoló és alapító tagot szereztek, kiknek tagsági díjaiból, esetleg a községtől nyert segítséggel egyutt, a kiadások fedezhetők; az egyesület megkezdheti áldásos működését.

A hol még nem volna a felnőtteknek körük, ott az ifjúsági egyesület megalakítása után ezt kellene megvalósítani. A földolog itt az, hogy elegendő és jó olvasmánytalassuk el a kör tagjait. Ez pedig könnyű, mert anyagi áldozat nélkül igen szép és hasznos könyvtárra tehet szert minden község. Ugyanis a község képviselő testülete oly értelmű határozatot hoz, hogy kívánatosnak tartja egy népkönyvtár felállítását; egyben megbizza a községi előljárást a szükséges lépések megtételére. Az előljárást folyamodványára a földművelésügyi miniszterium egy értékes könyvtárt boesát a község rendelkezésére.

Az ifjúsági egyesületek felállításának, szükségességét, továbbá az olvasó körök szervezésének közművelődési szempontból való hasznos voltát mindenki elismeri, aki komolyan gondolkozott e tárgyról. A feladatot pedig megvalósíthatja néhány művelt lelkű ember a művelt társadalom erkölcsi, szellemi és anyagi támogatásával.

Reflexiók a „Lakásmizeria“ című cikkre.

A „Tapolczai Lapok“ Lakásmizeria című cikkét olvasva, vegyes érzés fogta el keblemet.

Megjelent lelki szemeim előtt e mizeria által leginkább érintett intelligens középosztály, mely igényelhetne a modern technika szabályai szerint épült, izléses stilszerű s a községnek városi jelleget kölcsönző lakásokat; de másrészt magam elé varázsoltam azt a népszerűtlen csuf bácsit, a „magántőkét“, a ki még a szőlőkoszoruzta szép bércek tövében se akar mozogni, mert cikkiró ur nézete szerint is, az investált tőke nem hozza meg a kamatot.

Ha cikkiró ur a lakáshiányt érzők nevében szólal csak fel, helyén valónak találok azok álláspontját is megvilágítani, akik nem építenek, helyén valónak találok a mizeria mélyebb okát fűrkészni.

Teoretice t. i. cikkiró urnak betűről-betűre igaza van; okai nyomósak, érvei meggyőzők, mert kielégítő bér-lakásvizonyok között okvetlen szaporodik a városi lakosság, mely itt fogyaszt, tehát közvetlen és közvetve csak hasznot hoz. A baj csak az, hogy házakat sem kitűnő tollal, sem lelkesedéssel nem építenek, hanem megfelelő telekviszonyok mellett, vállalkozási kedvvel és pénzzel.

Tapolcza még 35—40 évvel ezelőtt Kővágó-Eörs akkori színvonalán alul álló falu volt. Ami itt városra emlékeztető, közhasznu és kulturális intézmény van, az mind e rövid idő alatt létesült. Azóta lett csak Tapolcza borkereskedelmi gócpont, országosan s messze a határon tul ismert borkereskedelmi piac.

Hogy e gyors s nagymérvű haladásnak ne legyen árnyoldala is, az elképzelhetetlen; pedig a kedvezőtlen telekviszonyok innét erednek.

Amíg a fő utcán, ha már van is egy eladó telek, oly óriási összegbe kerül az, hogy bérház építés céljaira épen nem alkalmas; a mellék-utczai telek aránylag értéktelen s ezáltal alkalmatlan stilszerűen, bérbeadás céljaira épült házakra.

A fejlődő város nyomában léptenyomon ott sántit a régi falu, az ő konzervatív gondolkodásmódjával és ténykedésével.

Hiányzik itt még a három-négy nemzedéken át megizmosodott, győkeret vert városi polgárság, melynek létezése cikkiró ur óhajainak megvalósítására az egyedüli reménység.

Rég elmúlt idők ósdi emlékezete az urbéres gazdák intézménye, ki ismeri ezt már más városban? Itt azonban 30-40 éves birtoklasi viszonyokat megakarnak bontani, a már megjegecsedett városi erdőt, legelőt feldarabolni s alig akad számottevő városi ellenzék, mely e törekvéseknek útját állná, vagy olyan, aki akadémikus óhajokon kívül e téren többre vihetné.

Ez tehát még nem város a szó szoros értelmében, itt még hiányzanak azok az elemek, melyek cikkiró ur óhajait megvalósítani képesek lennének.

Ki építsen itt csinos külsejű, kényelmes belsejű, aránylag ne nagyon drága, nagyobb mennyiségű bérházat?

A földművelő? Ez még csak gondolatnak is keptelenség.

Maradna tehát az anyagiakkal csekély mértékben foglalkozó diplomás férfiakon kívül az ipar-, a kereskedelem- s a pénzintézetek csoportja.

Ez utóbbiak, hogy kitértek e kérdés elől, az bizonyára látható financiális okokkal függ össze. Néhány dunántuli város e hibát elkövető pénzintézeteinek példája bizonyára nem vonzotta őket, melyek építettek ugyan bérpalotákat, de ott is hagyták a fogukat, mert tőkemeggyengítésük és lekötésük az intézetek általános stagnációját vonták maguk után.

Az iparos elem, mely másutt, nagyobb városokban felvirágzik, vagyont szerez, megveti alapját, hogy ugy mondjam, bér-háziuri kasztnak.

Nálunk azonban az iparos elem örök válsággal küzdve, nem bir stabilizálódni.

Hogy mi itt a baj, azt nem tudom, de hogy szervi hibának kell lenni, az bizonyos.

Ugy hiszem, 300 iparos család úz itt állandó ipart. Látjuk azt is, hogy a legtöbbje folyton munkában van, munkahiányról nem panaszkodik s mégis, mig más városban — ne menjünk tovább, mint Sümeg, Keszthely, vagy Veszprém, — egyik vagy másik, de mégis akad köztük, ki vagyont szerez; addig itt, Tapolczán, nem tudok iparost, se a jelenben, se a múltban, ki tetemes vagyont, csak hogy többet ne mondjak, 30—40 ezer forintot szerzett volna.

A kereskedő elemnél nem hiányozna sem az anyagi erő, sem az értelmi

census, hogy Tapolczából „várost” csináljon.

Részben megteszi a magáét, részben pedig más körülmények forognak itt fenn.

Az activ kereskedelem tőkét üzletében értékesíti; — itt is másutt is — ez képezzén alapja létét.

Ha innét vonja el tőkéjét, hogy azt akár házba, akár szőlőbe fektesse is, üzlete meggyöngül, létalapja meginog, anyagilag visszafejlődik.

Az üzleti életből már visszavonult, megállapodott s megtollasodott kereskedő elem pedig, tekintettel a fejlődés rövid időtartamára, itt még csekély számban található.

Még egy emberöltő szükséges ahhoz, hogy Tapolcza oda fejlődjék ez irányban is, a hol más városok már régen vannak.

Mindennek azonban még sok-sok akadály áll útjában.

Azokból az országos mozgalmakból, melyeknek végczélja a kereskedelem megrendszabályozása, békóba való szorítása, Tapolcza is kiveszi a maga részét.

Tapolcza általánosan ismert és elismert borvidék. A lakosság öt hatoda bármily minőségben, de a bor értékesítésével leli fel existenciáját s jólétét.

A fentebb említett mozgalom a borforgalmat is az eddigiekénél szűkebb határok közé szorítja, részben megbénítja, lehetetlenné teszi, s mégis — fogadást mernék ajánlani — itt is talál lelkes hívőkre! (Bizonyára a termelők körében! Szerk.)

Nemcsak a természetben, ezen a téren is zord, zimankós tél uralkodik; nemcsak az emberek, a vállalkozó kedv, a tőke is fázik ilyenkor, mikor reményteljes napsugár helyett, borzongós, zuzmarás hidegtől kell tartania. A balatonparti lakosok ilyenkor a hegyekről lejövő vadállatokról tudnak regéket, melyek eljönnek, hogy zsákmányt ragadjanak s oduikba viszatérjenek.

A vállalkozókedv s a tőke is látárból ily ragadozó állatokat lát, mely prédára lesve időközönként előtör és siet odujába elrejtőzni. (?)

Csodálkozni való-e, ha az ember ilyenkor otthon marad meleg szobában, kandalló mellett várva a kikeletet.

A lakáshiányt érzők, sok lakáshiányt nem érzőkkel egyetemben, megtanulhatják, hogy mily nehéz, mily viszontagságos, míg a gyenge csemete terebélyes, hatalmas fává nő fel.

Minek tehát fűrészszel, fejszével nekimenni, holott ha megnő, árnyékot ad és gyümölcsöt terem.

Frisch Jenő.

H I R E K.

Kerületi felügyelő kinevezése. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a II-ik közuti kerület felügyelőjévé Zala-, Somogy-, Vas-, Veszprém-, és Sopron vármegyék területére Ujhelyi Gyula kir. főmérnököt, államépítészeti hivatali főnököt, kinevezte.

Beteg főpap. Mint biztos forrásból értesülünk, a veszprém-egyházmegyei püspök, br. Hornig Károly öngyerméltósága betegségében kedvező fordulat állott be. Még min-

dig a bécsi Löw-féle szanatóriumban van, de a napokban már rövidebb időre elhagyhatta ágyát, csaknem egészen lázmentes és régi kedélye visszatérőben. A milyen részvét nyilatkozott meg a beteg püspök iránt, betegségében, oly nagy örömet fog kelteni az, ha egyházmegyéje ügyeinek vezetését ismét átveszi.

Zalamegyei községi és körjegyzők gyűlése. Zalamegye községi és körjegyzői egyletének választmánya f. hó 9-én Nagykanizsán gyűlésezett a közigazgatás egyszerűsítése tárgyában teendő intézkedés, illetve a jegyzői ügyvitelnek a jegyzőkre sérelmes tételei ellen való állásfoglalás céljából, — a gyűlés kimondta, hogy a sérelmes pontok ellen, illetve azok módosítása végett a törvényhatósághoz memorandumot intéz és ezt a memorandumot e hó 20-án egy küldöttség adta át a megyei alispánnak.

A m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak két rendbeli intézkedése. I. Valamennyi szőlőszeti, -borászati, -és pinczeszövetkezetnek, valamint a filoxera ellen védekező egyesületeknek. A szőlővessző és zöldotvány termelésének az ideai rendkívül kedvezőtlen időjárás következtében országszerte kedvezőtlen eredménye volt és szakkörökben általános az a vélemény, hogy különösen ojtványkészítésre még a látszólag kifogástalan minőségű szőlővesszők is csak megfelelő válogatás mellett és különös óvatossággal lesznek használhatók. Erre való tekintettel megtettem a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy az állami telepeken mind a szőlővesszők, mind az ojtványok válogatása a legnagyobb gondtal fogatosítsassék, s a hol szükségesnek mutatkozik, halasztassék el a jövő tavaszra, hogy eként az éretlen s eként az oltványkészítésre, illetve tartós szőlőtőke nevelésre nem egészen alkalmas vesszők a téli fagy hatása alatt selejteződven, azok felhasználása, illetve forgalomba hozatala váljék lehetetlenné. Ennek következtében az állami telepek készlete, természetesen viszonylag nagyon mérsékelt lesz s a venni szándékozók annál nagyobb mértékben lesznek a magán termelők készleteinek megvételére utalva. A magán termelők közül sokan még jobb években sincsenek abban a helyzetben, hogy kellő súlyt fektessenek az eladásra szánt, sőt sok esetben a saját céljaikra felhasznált szőlővesszők és szőlőotványoknak megfelelő gondtal és szigorral való megválogatására. Nehogy az érdeklettek ennek következtében nagy csalódások érjék, figyelemztendő minden irányban, hogy mivel az idén mind a szőlővesszőknek, mind az oltványoknak viszonylag nagyon csekély százaléka lesz kifogástalan a válogatásra s főleg azok, kik szőlővesszőket, vagy szőlőotványokat szereznek be, a megrendelt anyagok átvételére kiváló gondot és figyelmet fordítsanak. Felemlíti továbbá a leirat, hogy a szakközegyeknek utasítás adatott ki, hogy az esetben, ha akár a válogatás módjára és mértékére, akár a minőség megállapítására nézve, akár a vevők, akár az eladók részéről véleményök, szaktanácsaik, vagy közreműködésük kéretnek ki, legyenek minden tekintetben az érdeklettek támogatására. A fent említett egyesületeket felhívja, hogy hatáskörükben minden lehető kövessenek el, hogy éretlen szőlővesszők ne használtassanak föl, különösen adás-vevés tárgyát ne képezzék. Figyelemzteti végül a leirat a szőlőbirtokosokat, hogy az állami telepeken termelt szőlővesszők és szőlőotványok készlete a beérkezett kérvények és vételajánlatok nagy mennyiségéhez képest az országszerte mutatókozó szükségleteknek csak csekély részben való kielégítésére lesz elegendő, azért az érdeklettek kérvényeik, illetőleg vételajánlataik teljesítéshez nagy reményeket ne fűzzenek és igyekezzenek szükségleteiket a viszonyokhoz képest mérsékelni, vagy kellő óvatosság mellett magán forrásokból fedezni, stb. 2.) 116114 sz. A Balatonvidéki filoxera ellen védekező egyesületnek, Tapolczán. Mult évi szept. hó 19-én 632. szám alatt kelt jelentésére, felhívom az egyesületet, hogy még az 1898. évi december hó 31. előtt, esetleg azután is, de biztosíték nélkül kiadott szénkenéghordók visszaszerzésénél következő módon járjanak el. Keresse meg a járás főszolgabíráját, hogy

az illető szőlőbirtokosokat hívja föl, hogy a szénkenéghordókat tizenöt (15) nap alatt az egyesület kezelése alatt levő szénkenéghordóba szállítsák vissza, mert ha ezt nem teszik, ellenük a birói eljárás fog megindítani. 3.) Ha az illető szőlőbirtokosok a tizenöt (15) napi határidő alatt a szénkenéghordókat nem szállítják vissza a raktárba — minthogy a hordók a raktárnak voltak vissza küldendők — az egyesület helyére, mint teljesítési helyre nézve illetékes kir. járásbíró-sághoz adja be a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérvényét. A kir. járásbíró-sághoz intézendő kérvény a mellékelt tervezet alapján készitendő el. A fizetési meghagyás kibocsátását követő teendő különben az 1893. évi XIX. t. czikben világosan megvan határozva. stb.

FARSANG.

A kath. legényegylet mulatsága. Alig volt még a legényegyletnek oly sikerült mulatsága, mint a milyennek a vasárnap esti ígérkezik. A helybeli és vidéki intelligencia oly érdeklődéssel van a mulatság iránt, a milyent a legényegylet még nem tapasztalt. Ehhez mindenestre hozzá járul a jó izlés-sel összeállított s itt feltüntetett műsor is. Műsor: 1. Komoly magánjelenet, előadja Langer István szolgabíró. 2. „Ha férfi vagy légy férfi” (költ. Petőfi S.-tól) szavalja Buchberger József. 3. Vig magánjelenet (Vrabélyi Ármánd) előadja Uhlrich Margit k. a. 4. Felolvasás, tartja Szigethy Ödön tanító. 5. „A magyarok Istene” (költ. Petőfi S.-tól) szavalja Till János. 6. „Csonka honvéd” (költ. Markos Gy.-tól) szavalja F. K. 7. Vig magánjelenet, előadja Langer István szolgabíró.

A krajczár-egylet f. hó 31-én tartandó tánczestélye iránt városszerte nagy az érdeklődés. A rendezőség a programm összeállításával az est sikerét már előre biztosította.

Az ipartestület vigalmi bizottsága és az iparos ifjak önképzőköre által február 7-én tartandó táncmulatság, bizonyára a farsang legsikerültebb mulatságai közé fog tartozni. A meghívókat már szétküldte a rendezőség.

A kaszinó mulatsága. F. hó 18-án népes gyűlés volt a kaszinó-egyesületben, mely elhatározta, hogy a régen stagnáló casinói életbe egy kis életet önt, azt felpezsdíti és ezt azzal kezdi meg, hogy a farsangon egy casinói mulatságot rendez a casinói könyvtár javára. Azonnal megalakult a vigalmi bizottság is, melynek elnöke: Papp László, tagjai pedig: Buday Lajos, Farkas István, dr. Grün Gyula, Kerbler Károly, Keszler Aladár, Langer István, Lang János, Marton Rezső, Németh Jenő, Pataki Tassiló, dr. Ruff Jenő, dr. Szücs Arnold, Szücs Mihály, Ujváry Kálmán. A vigalmi bizottság f. hó 24-én tartja ülését, melyen a mulatság megtartásának idejét is elhatározzák.

Jól ismeri magát. A vádlottat pár napi fogházra itéli a bíróság duhajkodás miatt.

Bíró: mikor üli le a büntetését?

Vádlott: Hushagyó kedden, mert jobb nekem is meg a falumnak is, ha akkor nem vagyok otthon.

Ifjusági egyesület Balaton-Füreden. Mint értesülünk, ifjusági egyesület létesítésén fáradozik B.-Füred értelmisége. Az a fáradság, vesződség, mit a kezdeményezők a szervezés és később a vezetés munkájával befektetnek az egyesületbe; magas kamatot fog hozni, a hazafias és kulturális eredmények alakjában. Sok szerencsét kívánunk a füredieknek a munka kezdetén! Egyszersmind óhajtjuk, hogy rövid időn belül vidékünk minden községe utánozza a szép, követésre méltó példát. Mindig figyelemmel fogjuk kísérni az ifjusági egyesületek alakítása iránt megindított mozgalmakat; kötelességünknek tartjuk alkalomadtán tanácssal, utbaigazítással szolgálni mindazoknak, kik ez ügyben hozzánk fordulnak; örömmel közöljük az egyesületek megalakításáról, belső életéről, működéséről szóló híreket.

Iparkiállítás Szombathelyen. Az ipari kiállításoknak célja az, hogy egyes iparágak fejlettségi fokát kimutassák, esetleg a hiányokat is feltüntessék, melyek valamely téren tapasztalhatók; ambitionálják a munkást minél szebb, minél jobb gyártmány előállítására. A közönség megismeri a neki

legmegfelelőbb beszerzési forrásokat; a látogatásokban kedvet ébreszt a vásárlásra. Hasznos közgazdasági szempontból, de hasznos esztétikai tekintetben is, mivel minden esetre hozzájárul a helyes ízlés fejlesztéséhez. A szomszéd Vasvármegyében határozta el egy megyei ipari kiállítás rendezését. Az előkészítő bizottság élén Ehen Gyula országgy. képviselő áll. A kiállítás, mely iránt megverszte nagy az érdeklődés, az eddigi megállapodás szerint augusztus havában lesz.

Eljegyzés. Popper Gyula helybeli kereskedő eljegyezte Krausz Szeréna kisasszonyt Szent-Gáloskéről.

Jótekonyság. Az izr. jót. nőegylet f. hó 21.-én tartott választmányi ülésén Pollák Adolfné elnök indítványára a kemény télre való tekintettel szegényei részére ismét 100 koronányi segélyt szavazott meg.

Jóérzésű nép. Azon erkölcsileg és társadalmilag szomorú esetről kifolyólag, hogy Haláp község bírója meggyilkolta Frank Györgyöt, a jóérzésű halápiak annyira föl voltak háborodva bírójuk ellen, hogy kijelentették, miszerint gyilkos bírónak nem engedelmességeknek. Hiába doboltatott a bíró, senki még feléje sem ment a bíró házának, most már kissé lecsendesedett a nép, mert csütörtökön volt az új bíró-választás.

Elpusztult kikötőhid. A kemény decemberi hideg jégbilincsekbe verte a gyakran háborgó Balatont is, de a január elején beköszöntött meleg, derűs napok fölolvasták a bilincseket és a Balaton zajlani kezdett. A Balaton erre visszanyert szabadsága fölötti örömeiben jan. 14-én Badacsonyban a nagy szélvihartól is támogatva, oly hatalmas tombolásban tört ki, hogy nagy hullám-erejével háznagságu jégtáblákat vagdalt a badacsonyi kikötő-híd oldalához és azt valósággal elsodorta, sőt még az erős töltést is megrongálta. A kegyetlen pusztításért most bűnhődik a Balaton, mert az utóbbi napok kemény hidege újból jégbilincseket rakott rája.

Vigyázzunk a kisgyermekre! Kocsis Péter cszerszegtomaji lakos a napokban feleségével Keszthelyre ment, otthon hagyván 8 éves fiuk felügyeletére bizva 3 éves kis leányukat, Rozikát. A fiu vizet vitt be a kutról, mialatt testvérkéje a tűzhely mellett játszadozott és eközben magára rántott egy forró vízzel telt edényt. A súlyosan megsebesült kis lányt az időközben hazaérkezett szülők azonnal Keszthelyre vitték, hogy ott orvosi segélyben részesítsék. Kérdés, hogy az orvos bácsi fáradozása megmenti-e a szegény kicsike életét?

Az elvadult erkölcsöknek élénk példáját tünteti fel az a véres eset, a mely e hó 18-án Lesencze-Németfaluban történt. Cziffer Lázár korcsmájában borozgattak a németfalusi legények. Mulatozás közben Farkas István és Kocsis Sándor szóvitába elegyedtek. A legények Farkasnak adtak igazat, miért is Kocsis Sándor boszujában hazasietett, egy fejszét hozott magával és azt a korcsma előtt elrejtette. Kibékülést szinelve visszatért a korcsmába és éjjeli 11 óráig mulatott társaival. Mikor azután haragosa társaival együtt elakart a korcsmából távozni, Kocsis Sándor öt erőszakkal vissza akarta tartani, mikor pedig ez Darvas József társával együtt az erőszak ellen tiltakozott, Kocsis Sándor az elrejtett fejszét előragadta és Farkas Istvánt egy csapással leütötte, aki azonnal meg is halt. A tettest a csendőrség elfogta és a tapolczai kir. járásbírósnak átadta.

Kürti Gábor b.-edericsi lakos f. hó közepe táján közeli szomszédjától 24 akó törököt akart pinceszébe szállítani, hogy abból pálinkát főzzön. Mikor a kocsi fel akarták hajtani a hordót, a hordó az ugynevezett korcsolya között megsuszott és visszagurult, miközben az előtte álló Kürtit oly szerencsétlenül ütötte le lábáról, hogy annak kezét, lábát, oldalbordáját összetörte és aki a szenvedett sérülés következtében azonnal meghalt.

Szerkesztői üzenetek.

X. Y. Csak teljes névvel ellátott dolgozatokat fogadhatunk el.

Sz. B. Móját ejtjük.

K. K. Arról a bizonyos fülről szóló hirt elhinnénk ugyan, de mégis magunk akarunk a dolog mibenlétéről meggyőződni. S ha ugyan! bizony, bizony „meg lesz írva.” Udvoztlet.

Vasuti menetrend.

Tapolczáról indul	Zala-Egerszeg-felé	4 óra 42 p. reggel
„ Kis-Czell Győr Budapest Bécs „	9 „ 28 „	délelőtt
„ „ Zala-Egerszeg „	1 „ 40 „	délután
„ „ Győr Budapest Bécs „	5 „ 14 „	„
Tapolczára érkezik Budapest-Bécs és Győr és Kis-Czell		
	felől	8 óra 20 p. délelőtt
	Zala-Egerszeg felől	1 óra 7 p. délután
Bpest Bécs Győr „	5 „ 10 „	„
Zala-Egerszeg „	8 „ 52 „	este

PIACZI ÁRAK

a január 20 iki heti vásáron.

		korona
Buza	50 kilóként	7.25—7.40
Rozs	„	5.50—5.75
Árpa	„	5.—5.25
Zab	„	5.75—6.
Tengeri uj	„	5.50—5.75
Bab	„	„
Bükköny	„	„
Burgonya asztali	„	1.50—1.60
etetésre	„	1.—1.20
Zsupp szalma 1 kéve	„	16—18

A KÖZSÉGHÁZABÓL.

198 903.

Hirdetmény

A járási főszolgabíró ur 370 ki.903. sz. rendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a járművek kerülésénél a fennálló szabályok szigorúan betartandók; továbbá a járművek, még az ökörszekerek is, éjjel megvilágítandók, vagy csengővel látandók el. Az ezen rendelet ellen kihágók a törvény teljes szigorával büntetettek.

Tapolcza, 1903 január 20.

Horváth Jenő
I. jegyző.

Meghívó

Tapolcza nagyközség képviselő-testületének 1903. január hó 25-ik napján délelőtt fél 12 órákor tartandó rendkívüli közgyűlésére.

Tapolcza, 1903. január 22-én.

Horváth Jenő, Glazer Sándor,
községi jegyző. községi bíró,

Tárgysorozat:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
  2. Zigány Zoltán budapesti lakossal kötött villanyvilágítási szerződés felbontásában jogérvényes határozat hozatal.
  3. Lakhelynélküli községi szegények állandó elhelyezése.
  4. Illetőségek elbírálása.
  5. Községi szegények segélykérvénye.
  6. Ingyen fűzfavesszőtelep létesítése.
  7. Dr. Szücs Arnold házbér meghosszabítási kérvénye.
- Folyó ügyek.
Két tag kiküldése a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Hirdetmény.

A föld és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdadónál számításba veendő kamatterhek bevallása tárgyában.

Az 1883. évi XLVI. t.-cz. 13. §-a által

adott kedvezmény alapján felhívjuk a telekkönyvileg bekebelezett kölcsönrel terhelt ház és földtulajdonosokat, hogy a föld és házbirtoknak általános jövedelmi pótdadójából levonandó kamat és életjáradék tartozásairól szóló vallomásaikat folyó évi január hó végéig annál inkább adják be, mivel e határidő lejáratá után nevezetesen október hó 15-ig érkező vallomások az 1897. évi márczius hó 23-án kelt 21175. számú pénzügyminiszeri rendelet szerint már csak igazolási kérvény útján és abban az esetben fognak figyelembe vétetni, ha hiteltérdemlőleg igazolják, hogy e késedelem elháríthatlan akadály miatt történik.

A kölcsön után nem a megelőző, hanem a folyó evre járó kamatnak 10%-a vétetik tekintetbe, és így a levonás kedvezménye a bekebelezés megtörténtét követő 30 nap alatt benyújtandó vallomás alapján azokra a kölcsönökre is alkalmaztatik, melyek az adóév folyamán keletkeztek (1891. évi 41187 sz. a. P. M. R.)

A telekkönyvileg bekebelezett közadók és kincstári behátralékok után járó kamatok nem képezik levonás tárgyát. (1883. XLIV. t.-cz. 16 §.)

Mindazon adózók, kik az államkincstár megkárosítására irányzott szándékból az általános jövedelmi pótdadónak jogosulatlan apasztása céljából telekkönyvileg be nem kebelezett adósságot vallanak be, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 100. §-a értelmében büntetendő jövedéki kihágást követnek el.

Tapolcza, 1903. január 10.

Nemeth Jenő, Glazer Sándor,
községi II. jegyző. községi bíró.

APRÓ HIRDETÉSEK.

ERDÉLYI PÁL

ezelőtt **Leszner Ferencz** vaskereskedése, egész ujonnan átalakítva és berendezve. Ajánlja elsőrendű gazdasági **gepraktárát, borsajtókat, permetezőket, porozó és kénegező gépeket. Épület- és butor-vasalások, konyha berendezések**; ugy mindenféle, a gazdaságban szükséges vasárakat, pontos és jutányos kiszolgálás mellett.

EGY ZONGORA eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

STIGLITZ ÁRMIN óras és aranyműves Tapolcza. Van szerencsém, mint a helyben legrégibb elismert elsőrendű óras és aranyműves, a n. é. közönség becses tudománya hozni, hogy ugy nagy arakészlet, mint oleso beszerzési áráimmal fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy vevőmet a legjutányosabb árak mellett szolgálhatom ki.

Fali óra	2 ft. 20 kr.
Nikl remontoir óra	3 „ 50 „
Ezüst dupla fedelű remontoir óra	6 „ — „
Ezüst lánc	1 „ 50 „
Ezüst tula dupla fedelű remontoir óra	9 „ — „
14. ka. arany lenese-függő	1 „ 80 „
14 ka. legszebb arany-függő	3 „ 50 „
14. ka. arany gyűrű	3 „ 50 „
	stb. stb.

Minden árut jótállás mellett és versenyképes áráért szállítok. Mindennemű javításban specialista! Ajánlom a legujabban berendezett szines fényképek, mint; mellű, zsuzu, nyakkendőtü, kézelőgomb stb. arany, ezüst arany ova és broncekeretben. Kiváló tisztelettel Stiglitz Armin óras és aranyműves. Tapolcza. 37—52

HOCZ GERGELY géplakatos Tapolczán.

Elvállal: Malom berendezéseket, vízvezetékeket, kuttak és closet berendezéseket, Acetilen gázvilágítási felszerelést, házi sürgöny és villámhárítók felállítását. Sir-rácsok, vaskapuk készítését a legdiszesebb kivitelben; Takaréktűzhelyek, és mindenféle épület vasalásokat a legjobb kivit lben. Ajánlja saját gyártmányu szénkénegefcskendőit és permetezőit, melyeknek jószágért kezeskedik — ugyazintén borsajtó szőlőzuzó és gazdasági gépeit, ugy mindenféle javításokat a legjutányosabb áron.

SZŐLŐBIRTOKOSOK figyelmébe ajánlom állandóan nagy választéku raktáromat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m.: **permetezők, szénkénegezők, porozók, lepkefogó lámpák** — továbbá a legnagyobb választék **szőlőprésekben**, azonkívül állandó nagy raktárt tartok mindennemű mező gazdasági gépekből.

PAUK VILMOS
vaskereskedése Tapolcza.

HIRDETÉSEK.

219. szám. 1902. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Kovács Vilmos ügyvéd által képviselt Szivér Józsefné sz. Horváth Szidónia végrehajthatónak Bujtás Mária férjzett Salamon Györgyné örökösei végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyben 379 korona 37 fillér iránt az utóajánlat végrehajtási árverés a tapolczai királyi járásbíró területén Szepezd községben fekvő, a szepezdi 94. sz. tkvben Bujtás Mária férj. Salamon Györgyné tulajdonául felvett és 1100 korona szőlő felújítási kölcsönrel terhelt következő ingatlanaira névleg: a 217. hrsz. a végmáli

szőlőre 220 korona, a 220. hrsz. a felvett végmáli szőlőre 110 korona utóajánlati kikialtási árban, nemkülönben a szepezdi 98. sz. tkvben 219. hrsz. alatt foglalt végmáli szőlőnek Bujtás Mária férj. Salamon Györgyné nevén álló $\frac{1}{3}$ részére 220 korona ezennel megállapított utóajánlati kikialtási árban elrendeltetett és a megjelölt ingatlanok az **1903. évi február hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor Szepezd község házájánál** megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási áron alul nem fognak eladatni.

Az árverezni szándékozók kötelesek a kikialtási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez bántépénzképen letenni, avagy annak a bíróságnál való előleges elhelyezését igazoló elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Szepezd község előjáróságánál megtekinthetők.

Tapolczán, 1903. január hó 16.

A királyi bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Bulla,
királyi bíró.

839/1903. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Aulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tapolczai tekintetes kir. járásbírósnak 1902. évi V 419 I. számú

végzése következtében Dr. Kovács Vilmos ügyvéd által képviselt özv. Bíró Istvánné szül. Orbán Terezi tördemiczi lakos javára, Bíró Erzse férj. Szabó Sándorné kisörshelyi lakos ellen 230 korona s jár. erejéig, 1902. évi november hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok u. m. borok és hordók, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tapolczai tekintetes kir. járásbírósnak 1902-ik évi V 419/1 számú végzése folytán 230 korona tőkekövetelés, ennek 1902. évi szeptember hó 24. napjától járó 8 % kamatai és eddig összesen 36 korona 95 fillérben bírónilag már megállapított költségek erejéig **kisörshelyben alperes lakásán** leendő eszközzésére **1903. évi február hó 12-ik napjának délután 2 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tapolczán, 1903. évi január hó 24-én.

Tininszky Antal,
kir. bírósági végrehajtó.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlom 20 év óta fennálló

könyv- és papir kereskedésemet.

Állandóan nagy raktár:

a legújabb irodalmi termékekből, ifjusági és diszművekből. Imakönyvek, minden vallás felekezeti részére.

Író és rajz-szerek nagy választékban, nyomtatvány-raktár, ügyvédek és körjegyzőségek részére.

Megrendelek: pecsétnyomókat és ruggyanta bélyegzőket.

KÖNYVNYOMDÁMAT

folyton új anyaggal bővitem úgy, hogy bármely kényes igényeket is képes vagyok munkámmal kielégíteni.

KÖNYVKÖTÉSZEKTEMBEN

oly munkák készülnek, melyek bátran kiállják a versenyt nagyobb városok ilyenmü iparával.

LÖWY B.

könyv- és papirkereskedő Tapolczán.

PREISZ MANÓ

szobafestő és mázoló

Tapolczán.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint szobafestést, mázolóást, tapétázást, aranyozást és czimfestést.

HIRDETÉSEK.

Meghívó.

A kapolcsi kölcsönszövetkezet 1903. febr. 11-én délután 2 órakor a község irodájában tartja évi rendes közgyűlését, melyre a szövetkezeti tagok meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt 1902. üzletéről.
2. A zárszámadások felolvasása s az osztalék megállapítása.
3. A felügyelő bizottság jelentése s a felmentvény megadása.
4. A felügyelő bizottság újból választása.
5. Netáni egyéb indítványok az alapszabályok 21-ik §-a értelmében.

Mérleg. Vagyon: Kötvényszámla 112.166 kor. Segélyegyleti törzsbetét Keszthely és Tapolczán 15.850 kor. 40 fill. Kifizetett törzsbetét 192 kor. Pénzt. maradv. 69 kor. 82 fill. Összesen: 128.278 kor. 22 fill. — Teher: Törzsbetét 61.460 kor. 60 fill. Kötvények 59.000 kor. Visszaítetések 1756 kor. 1901. évi nyereség 691 kor. 77 fill. 1902. évi nyereség 2369 kor. 83 fill. Összesen: 128.278 kor. 22 fill.

Az 1902. évi 2369 kor. 83 fill. nyereségből — 3150 részjegy levén — 1—1 részjegyre 75 fillér osztalék esik.

Kapolcson, 1903. január hó 22-én.

Gselman Mátyás
szövetk. igazgató.

MEGHÍVÓ

A kövágó-örsi kölcsönszövetkezetnek Kövágó-Örs község-házánál 1903. február hó 5-én délelőtt 10 órakor tartandó évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelő bizottság jelentése és a felmentés megadása iránti határozat.
3. A mérleg megállapítása.
4. Felügyelő bizottság választása.
5. Netáni indítványok tárgyalása.

Mérleg: Vagyon: 1. Készpénzben 203 kor. 57 f. 2. Kötvényekben 53052 kor. Összeg: 53255 kor. 57 fill. Teher: 1. Részvényesek betétei: 44363 kor. 2. Kölcsönítőke: 5740 kor. Összeg: 50103 kor. Egyenleg: 3152 kor. 57 fill. Összeg: 53255 korona 57 fillér.

Veszteség-nyereségszámla: Költség: 1. Szervezkedési kiadások és kölcsönvett tőkék kamatai: 847 kor. 65 fill. Tisztviselők tiszteletdíja: 980 kor. Összeg: 1827 kor. 65 fill. Egyenleg mint jövedelem: 3152 kor. 57 fill. Összeg: 4980 kor. 22 fill. Jövedelem: 1. Betétkönyvek ára: 149 kor. 60 fill. 2. Adólevelek árából 69 kor. 3. Átirási díjakból 6 kor. 60 fill. 4. Kiadott tőkék kamataiból 4509 kor. 53 fill. 5. Késedelmi kamatokból 245 kor. 49 fill. Összeg: 4980 korona 22 fillér. A nyereségből esik egy koronára 7-1 fillér. Egy részvényre pedig 1 kor. 47 fill. Van a szövetkezetnek 376 tagja 2332. üzlet-részszel. A lefolyt üzletévben kilépett 11 tag 157 üzlet-részszel és belépett 11 tag 157 üzlet-részszel.

Kelt Kövágó-Örs, 1903. január 19-én.

Papp Lajos,
igazgató.

Szőlő-eladás.

A regényes tájéku Véndek hegy legkitünőbb déli részén fekvő szőlő, szántó, kaszáló és hajlékból álló Pirity Ignác-féle szőlőbirtok — valamint a város alatti bozóti kert tehermentesen szabadkézből eladó.

Bővebb értesítést nyújt
özv. Pirity Ignáczné Tapolcza és Pirity Gáspár Zalaegerszeg.

ELADÓ,

4 drb. két éves növendék szilaj bika,
1 drb. 3 éves szilaj hágó bika,
1 drb. 5 éves szilaj hágó bika,
nyirlaki gazdaságban

3-3 posta: Sümeg.

Nincs többé tyukszem!

Ha tyukszemétől meg akar menekülni, úgy elegendő egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható

Denzinger
féle

„Viktória”
tyukszem
kenőccsel

a mellyel a legkeményebb tyukszemtől lehet megszabadulni.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér; 1 kor 50 fillér beküldésénél bérmentve. Kapható feltalálónál:

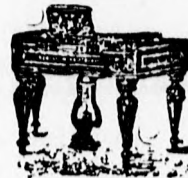
Denzinger Ármán, Ujvidék

Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben.

Ne vegyen
Gimbalmot vagy Hármoniumot,
mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész

egujabb képes arjegyzéket
at nem olvasta, mely ingyen
es bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca, 44 I sz.

Rum, Cognac, Szilvórium,

likőrök, likörkrémek stb. az általam készített vegytiszta esszenciák és kompozíciókkal hazilag 1/8 sőt 1/4 részben olesóbban állíthatók elő, mint készen vett áruk. Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor,

Budapest, VII. Dohány-utca 1. szám.

Esszenciák és Kompozíciók gyára.

Jorgo János

órás gyári raktár Wien III 4 Rennweg Nr. 75 B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált arjegyzéket ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó bevásárlás czéljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, raszedés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebórába új rugó helyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óraert kezességet vállalok. Kivonat a nagy arjegyzékből:
7787. sz. legolesőbb legjobb s.rapaczióra nickeltokban 36 órai járással 2 frt. 30
8039. sz. valódi ezüst pánczélláncz 15 gr 1 frt.
7838. sz. ezüst remontoir, dupla fedelfü 5
7988. sz. Ingaóra ütőművel 2 sulyal 130 cm. magas 11 50
7929. sz. Jó ebresztő óra 1 20
Sziveskedjek nevemre és házszámomra 75/B. pontosan figyelni.

Emeletes ház eladás.

Keszthelyen a főutcán

a legélénkebb forgalmu helyen, tágas üzlethelyiséggel, két kényelmes több akrészből álló lakás és mellékhelyiségekkel, kut a házban, naponként kosárpiaçz közvetlen a ház előtt, minden órában szabadkézből eladó. Közelebb értesítéssel szolgál a „Tapolczai Lapok“ kiadóhivatala.

Legolesőbb bevásárlási forrás!

WEINER ÉS JAKOBOVITS áruházában

Budapest, VIII. kerület kerepesi-ut 75/b. a központi pályaudvar közelében.

12 és 16 frt. legujabb szabásu orosz ruhák legdivatosabb kivitelben saját műhelyünkben.

Szady Clottali sima béleletlen 1 frt. 90
Ugyanaz 2 volánnal v. szerpentinnel 3 — 3.50
Orosz bluz hozzá 2.50 — 3
Legujabb szabásu aljak divatos homespum és cibilim kelméből 5.50, 6.50, 8, 9
Selyem alj elegans kivitelben szerpentin fodoral és volánnal 9, 10, 12
Inglbluzok legfinomabb divatselyemből csikkal és asour áttöréssel 9, 10, 12, sima taffselyemből 4, 5, 6, nyers selyemből 2, 2.50, 3
divatos francia szövetből 2.50, 2, 3.50 téli jól mosható flanelből 95 kr. Váson és schiffen a legnagyobb választékban 3 frttól feljebb,
Téli pongyola divatos flanel, barket vagy eskimó flanelből 3, 3.50, 4, 4.50 5.

Barketruha ingbluz vagy orosz szabásu bluzal 2.50, 3, 3.50

Teljes menyasszonyi kelengyék.

Különösen figyelmébe ajánljuk a nagyérdemű közönségnek kabát, palato, gallér és gyermekköpeny osztályunkat.

Minden egyes darab saját műhelyünkben személyes felügyeletünk alatt készül a legdivatosabb kelméből és legjobb fazon szerint. Kabát, palato és gallér 5 frttól, gyermekköpeny 2 frt. 50 kr. tól feljebb. Dus raktart divatos szövetekben női és uri fehérműkben. Megrendelésnél elegendő a felső és derek bőség és alj hossz megjelölése esetleg jól álló derek beküldése.

